

KLESZCZE

Wiosna i sprzyjające warunki atmosferyczne zachęcają do spędzania wolnego czasu, wśród lasów, łąk i nad wodą. Jest to też okres, kiedy rozpoczyna się aktywność kleszczy – pajęczaków, które mogą przenosić groźne choroby (Borelioza, Kleszczowe Zapalenie Mózgu). Dlatego warto dowiedzieć się, jak można się ustrzec przed ukąszeniem kleszcza podczas spędzania wolnych chwil na świeżym powietrzu.

Co to są kleszcze?

Kleszcze to krwio pijne pajęczaki należące do typu stawonogów. W Polsce stwierdzono występowanie 20 gatunków kleszczy. Wszystkie kleszcze są bezwarunkowymi pasożytami lądowych zwierząt kręgowych, tylko w czasie pobierania pokarmu czyli krwi, są związane z żywicielem, resztę swojego życia spędzają we właściwym dla siebie środowisku. Miejscem, w którym najczęściej występują są: obrzeża lasów, polany, nadrzeczne łąki i bagna, przejścia pomiędzy lasem liściastym i iglastym, lasy złożone z dębów i grabów, bukowe i jodłowe z bogatym podszyciem składającym się z chwastów, paproci, bzu czarnego, leszczyny oraz krzewów jeżyny.

Samice kleszczy składają jaja w środowisku zewnętrznym: w ściółce, pod kamieniami, w gniazdach i norach zwierząt. Z jaj wylęgają się larwy, które następnie przekształcają się w nimfy a z nich w postać dojrzałą. Zarówno larwy jak i nimfy żywią się krwią zwierząt, aby przekształcić się w kolejną formę rozwojową.

Nie jest prawdą, że kleszcze żyją na drzewach i skaczą na przechodzących żywicieli. Larwy kleszczy spotykane są zazwyczaj w trawie do wysokości 30 cm. Nimfy w trawach i roślinach niższych niż 1 m, natomiast postać dorosła (imago) na chwastach i krzewach do 1,5m wysokości. Kleszcze przesiadują na spodniej stronie liści, głównie na ich końcach lub na gałęziach, w pobliżu ścieżek i śladów dzikich zwierząt, skąd są ściągane przez żywicieli.

Aktywność kleszczy rozpoczyna się wiosną, kiedy gleba osiąga temperaturę 5-7 °C i kończy się, gdy średnia temperatura powietrza obniży się do powyższych temperatur, co ma miejsce w październiku lub listopadzie.

Ukąszenie kleszcza jest bezbolesne, gdyż jego ślina zawiera wiele substancji biochemicznych w tym znieczulające.

Aby ustrzec się przed ukłuciem kleszcza, pamiętaj:

- Ubiierz się odpowiednio. Ubranie powinno chronić całe ciało, w tym także głowę,
- Ubranie w jasnym kolorze znacznie ułatwia dostrzeżenie wędrującego po nim kleszcza,
- Stosuj środki odstrasżające kleszcze,
- Obejrzyj starannie całe ciało po wyjściu z lasu lub parku. Szczególnie sprawdź głowę na granicy włosów i za uszami oraz miejsca, gdzie skóra jest delikatna – pod kolanami, w pachwinach, na brzuchu,

Przy ukąszeniu pamiętaj:

- Jak najszybciej usuń kleszcza ze skóry. W tym celu uchwyc go delikatnie pęsetą przy samej skórze i wyciągnij zdecydowanym ruchem. Jeśli pozostaną części kleszcza wbite w skórę, należy je usunąć tak szybko, jak tylko możliwe,
- Nie smaruj kleszcza tłuszczem, ponieważ wówczas dusi się on i wymiotuje, zwiększając ryzyko zakażenia,
- Starannie zdezynfekuj miejsce ukłucia,
- Jeżeli masz kłopot z usunięciem kleszcza, zgłoś się do punktu medycznego.

Kleszcze przenoszą bakterie zwane krętkami *Borrelia*, które wywołują boreliozę oraz wirusy powodujące kleszczowe zapalenie mózgu.

Przeciwko KZM nie istnieje żadna skuteczna metoda leczenia, dlatego lekarze zalecają stosowanie szczepień profilaktycznych, szczególnie u mieszkańców terenów endemicznych oraz u osób, które się w te rejony udają. W Polsce zarejestrowane są szczepionki o wysokiej skuteczności dające całkowite zabezpieczenie po trzykrotnym podaniu.

Do pobrania:

- [Kleszcze 1 \(mpg\)](#)
- [Kleszcze 2 \(mpg\)](#)

Linki:

- www.kleszczeinfo.pl – strona zawierająca informacje nt. kleszczy (biologia kleszczy, usuwanie, co zrobić po ugryzieniu) oraz kleszczowego zapalenia mózgu,
- ["STOP KLESZCZE!" - charakterystyka zagrożenia i wskazania profilaktyczne dot. kleszczy – informacja Głównego Inspektoratu Sanitarnego.](#)